

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY

od roku szkolnego 2021/2022

FIZYKA

Przykładowy arkusz egzaminacyjny (OFAP-900)
Czas pracy: do 135 minut

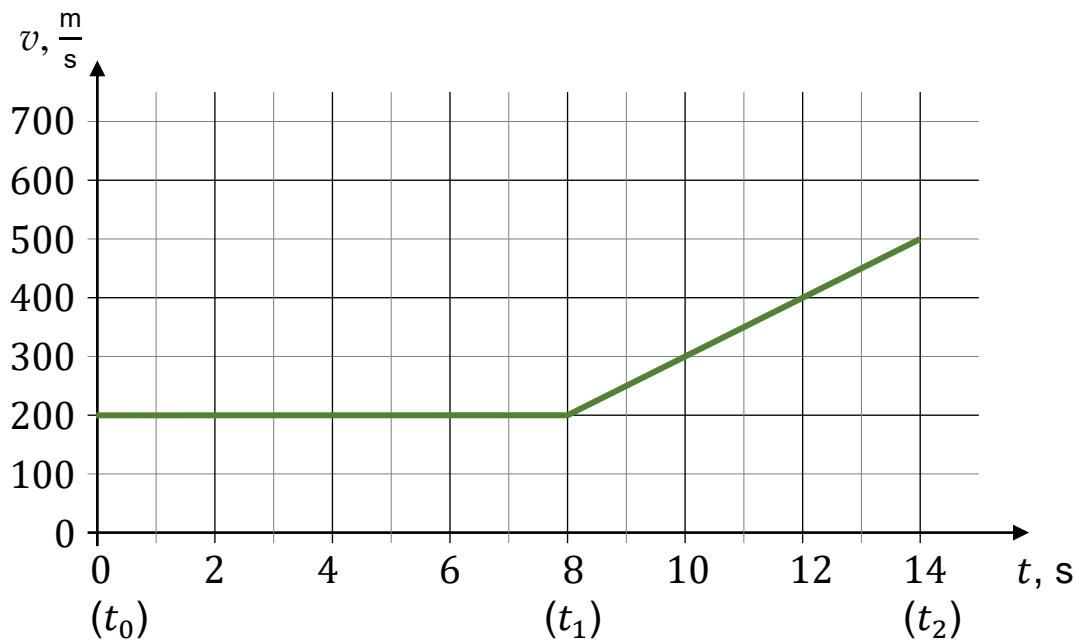
GRUDZIEŃ 2020

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2020

Zadanie 1.

Samolot, od chwili $t_0 = 0$ do chwili $t_1 = 8$ s, leciał poziomo ze stałą prędkością wzdłuż linii prostej. Następnie, od chwili $t_1 = 8$ s do chwili $t_2 = 14$ s, samolot dalej leciał poziomo w tym samym kierunku i ze stałym przyspieszeniem. Na wykresie poniżej przedstawiono zależność prędkości samolotu od czasu, od chwili $t_0 = 0$ do chwili $t_2 = 14$ s.

Zadanie 1.1. (1 pkt)

Dokończ zdanie.

Otocz kółkiem jedną dobrą odpowiedź: A, B, C albo D.

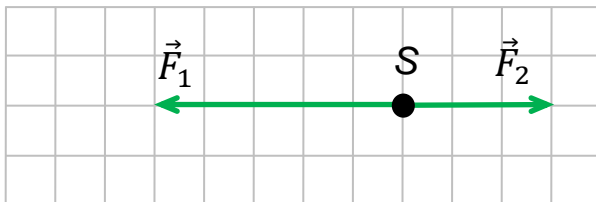
Droga, jaką przebył samolot od chwili $t_0 = 0$ do chwili $t_1 = 8$ s jest równa

- A. 25 m
- B. 200 m
- C. 1 600 m
- D. 3 700 m

Zadanie 1.2. (1 pkt)

Na diagramie poniżej narysowano i opisano siły działające w kierunku poziomym na samolot, gdy leci on poziomo ruchem przyśpieszonym. Kropka S symbolicznie oznacza samolot. Długości strzałek odpowiadają wartościom sił w umownych jednostkach.

Diagram

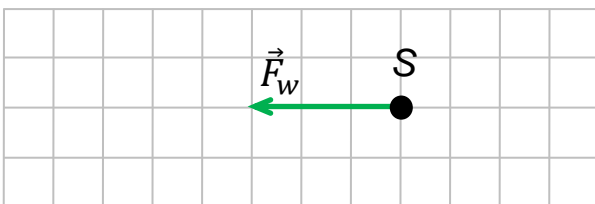

$\vec{F}_1$ – siła napędowa silników
 $\vec{F}_2$ – siła oporów ruchu

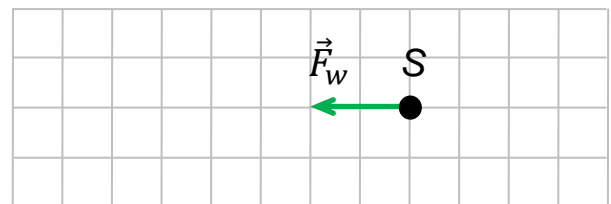
Na którym diagramie (A–D) prawidłowo narysowano siłę wypadkową $\vec{F}_w$ działającą na samolot podczas ruchu przyśpieszonego?

Otocz kółkiem jedną dobrą odpowiedź: A, B, C albo D.

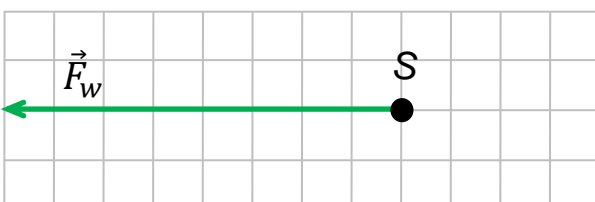
A.

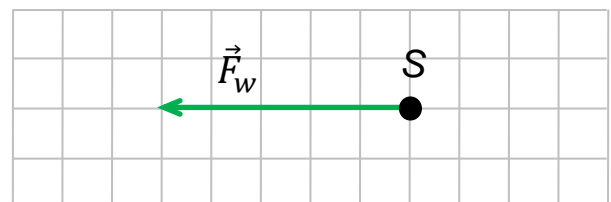
B.

C.

D.

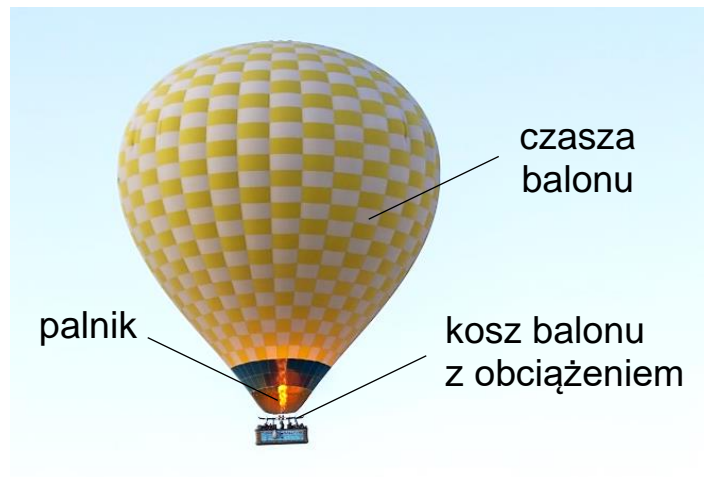

Zadanie 5.

Balon powietrzny (zobacz zdjęcie) składa się z czaszy i kosza z obciążeniem. Wnętrze czaszy balonu wypełnia gorące powietrze. Gorące powietrze ma mniejszą gęstość od gęstości zimniejszego powietrza na zewnątrz balonu. Balon ten przez pewien czas pozostaje nieruchomo w powietrzu.

Zdjęcie

Zadanie 5.1. (1 pkt)

Żeby ogrzać powietrze wewnątrz balonu trzeba dostarczyć tam energii. Powietrze ogrzewa się palnikiem znajdującym się u dołu czaszy balonu.

Dokończ zdanie.

Otocz kółkiem jedną dobrą odpowiedź: A, B, C albo D.

Energia pochodząca od ognia palnika jest przenoszona do wnętrza czaszy balonu głównie w wyniku

- A. rozchodzenia się fal elektromagnetycznych wysyłanych przez płomień palnika.
- B. przewodnictwa cieplnego przez powietrze.
- C. konwekcji powietrza.
- D. rozchodzenia się fali mechanicznej w powietrzu.

Zadanie 5.2. (1 pkt)

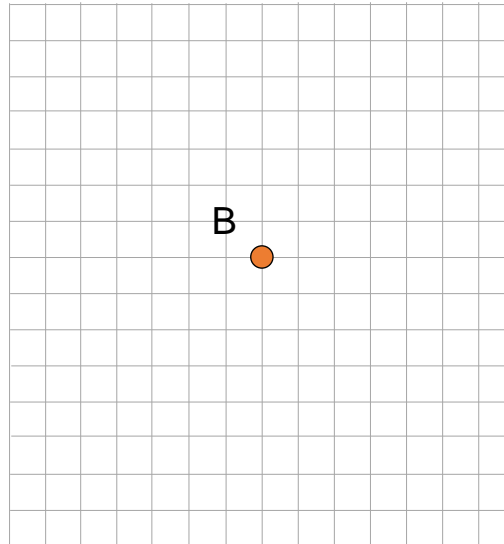
Gdy balon pozostaje nieruchomo w powietrzu, to działają na niego w kierunku pionowym siły:

$\vec{Q}_c$ – całkowity ciężar balonu (łączy ciężar czaszy, kosza z obciążeniem i gorącego powietrza)

$\vec{F}_A$ – siła wyporu.

Kropka B na diagramie poniżej symbolicznie oznacza balon.

Diagram

Na diagramie powyżej narysuj i podpisz siły $\vec{Q}_c$ oraz $\vec{F}_A$ działające na balon.

Długości narysowanych strzałek muszą pokazywać relację (większy / mniejszy / równy) między wartościami sił.

Zadanie 6. (1 pkt)

W Kazachstanie występują duże roczne wahania temperatur. Podczas zimy temperatura może się obniżyć do $-50\text{ }^{\circ}\text{C}$, a latem temperatura może wzrosnąć do $40\text{ }^{\circ}\text{C}$.

W tabeli poniżej zapisano temperatury topnienia i wrzenia czterech wybranych substancji (przy ciśnieniu 1013 hPa).

Tabela

Substancja	Temperatura topnienia, $^{\circ}\text{C}$	Temperatura wrzenia, $^{\circ}\text{C}$
rtęć	-39	357
pentan	-130	36
etanol	-114	78
etan	-183	-89

Dokończ zdanie.

Otocz kółkiem jedną dobrą odpowiedź: A, B, C albo D.

Przez cały rok w Kazachstanie można wykorzystać termometry cieczowe, wewnątrz których jest:

- A. rtęć.
- B. pentan.
- C. etanol.
- D. etan

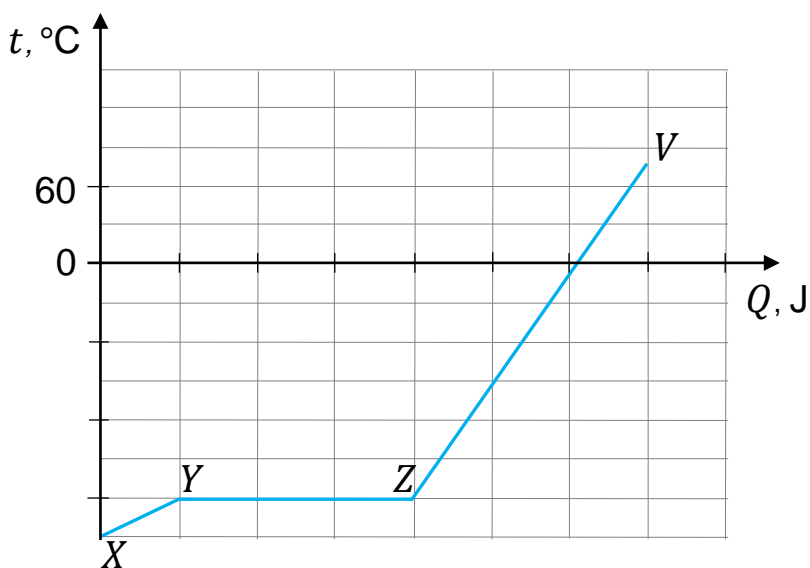
Zadanie 7.

W laboratorium ogrzewano tlen zamknięty w pojemniku. Krzywa $XYZV$ na wykresie poniżej jest wykresem zależności temperatury t tlenu od ilości dostarczonego ciepła Q .

Odcinek XY wykresu odpowiada ogrzewaniu tlenu w stanie ciekłym.

Odcinek YZ wykresu odpowiada procesowi zmiany stanu skupienia tlenu.

Odcinek ZV wykresu odpowiada dalszemu ogrzewaniu tlenu.

Zadanie 7.1. (1 pkt)

Dokończ zdanie.

Otocz kółkiem jedną dobrą odpowiedź: A, B, C albo D.

Zmiana stanu skupienia tlenu, której odpowiada odcinek YZ wykresu, to:

- A. skraplanie tlenu.
- B. wrzenie tlenu.
- C. topnienie tlenu.
- D. sublimacja tlenu.

Zadanie 7.2. (2 pkt)

Odpowiedz na dwa pytania.

Otocz kółkiem TAK albo NIE.

1. Czy podczas zmiany stanu skupienia, której odpowiada odcinek *YZ* wykresu, tlen pobierał ciepło?

TAK

NIE

2. Czy podczas zmiany stanu skupienia, której odpowiada odcinek *YZ* wykresu, temperatura tlenu rosła?

TAK

NIE

Zadanie 7.3. (2 pkt)

Na którym etapie ogrzewania tlenu – *XY* czy *ZV* – dostarczano więcej ciepła do ogrzania tlenu o 30 °C ?

Zapisz swoją odpowiedź i uzasadnij ją.

Odpowiedź: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

Zadanie 9.

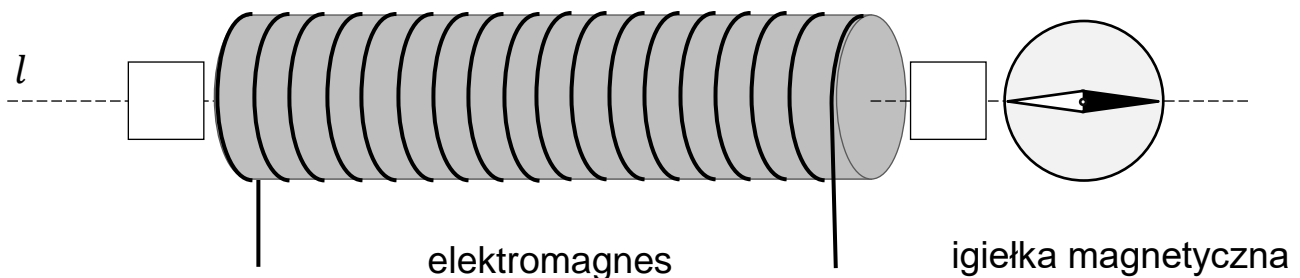
Marek badał oddziaływanie elektromagnesu na igiełkę magnetyczną oraz oddziaływanie między elektromagnesami.

Zadanie 9.1. (1 pkt)

W pierwszym doświadczeniu Marek umieścił igiełkę magnetyczną w pobliżu elektromagnesu, w którym płynął prąd stały. Środek igiełki leżał na osi l tego elektromagnesu.

Igiełka ustawiła się tak, jak pokazano na rysunku 1. Północny biegun igiełki zamalowano na czarno.

Rysunek 1.

Wpisz w obie kratki na rysunku 1. (po lewej i prawej stronie elektromagnesu) oznaczenia biegunów magnetycznych elektromagnesu. Biegun północny oznacz jako N, biegun południowy oznacz jako S.

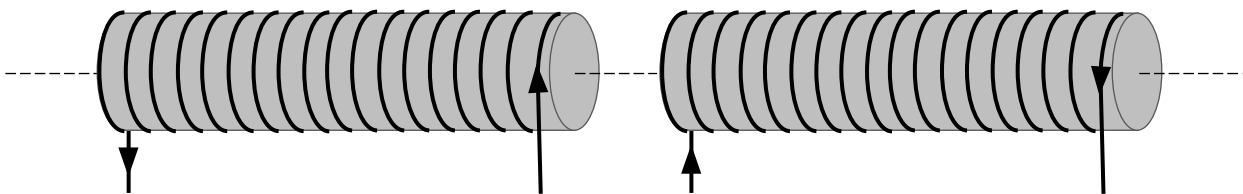
Zadanie 9.2. (1 pkt)

W drugim doświadczeniu Marek ustawił obok siebie dwa elektromagnesy. W każdym elektromagnesie płynie prąd stały. Elektromagnesy zostały ustawione wzdłuż wspólnej osi.

Drugie doświadczenie Marka przedstawia rysunek 2.

Strzałkami zaznaczono, w którą stronę płyną prądy w uzwojeniach obu elektromagnesów.

Rysunek 2.

Dokończ zdanie.

Najpierw otocz kółkiem dobrą odpowiedź A albo B, następnie otocz kółkiem uzasadnienie 1. albo 2.

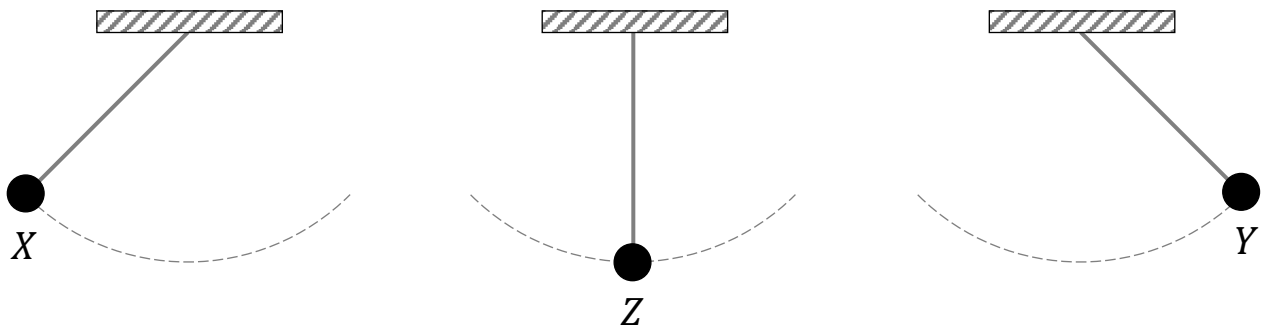
Elektromagnesy przedstawione na rysunku 2. będą się

A.	odpychać,	ponieważ są one ustawione do siebie biegunami	1.	jednoimiennymi.
B.	przyciągać,		2.	różnoimiennymi.

Zadanie 10. (1 pkt)

Kulkę wahadła wychylono do położenia X i puszczo swobodnie. Wahadło rozpoczęło ruch drgający między położeniami X oraz Y . Środkowe położenie wahadła to Z . Zobacz rysunek poniżej.

Okres drgań tego wahadła jest równy 1,2 s.

Dokończ zdanie.

Otocz kółkiem jedną dobrą odpowiedź: A, B, C albo D.

Po czasie 2,8 sekundy od rozpoczęcia ruchu, kulka dotrze od położenia X do położenia

- A. X .
- B. Z .
- C. Y .
- D. pomiędzy Y i Z .

Zadanie 12. (2 pkt)

Odpowiedz na dwa pytania.

Otocz kółkiem TAK albo NIE.

1. Czy głośność dźwięku w powietrzu rośnie, gdy rośnie amplituda fali dźwiękowej?

TAK

NIE

2. Czy prędkość rozchodzenia się dźwięku w powietrzu rośnie, gdy rośnie częstotliwość dźwięku?

TAK

NIE

Zadanie 13. (1 pkt)

Na zdjęciach 1.–4. przedstawiono wybrane zjawiska świetlne.

Zdjęcie 1.

Zdjęcie 2.

Zdjęcie 3.

Zdjęcie 4.

Dokończ zdanie.

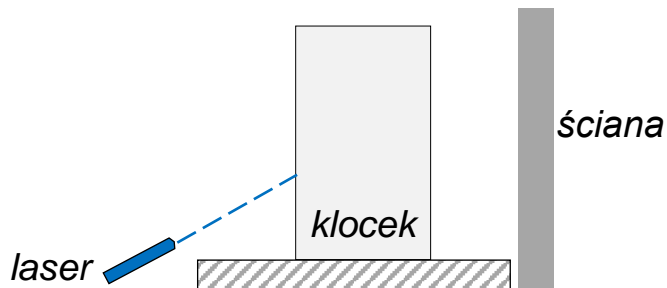
Otocz kółkiem jedną dobrą odpowiedź: A, B, C albo D.

Zjawisko rozszczepienia światła przedstawiono na

- A. zdjęciu 1.
- B. zdjęciu 2.
- C. zdjęciu 3.
- D. zdjęciu 4.

Zadanie 14. (1 pkt)

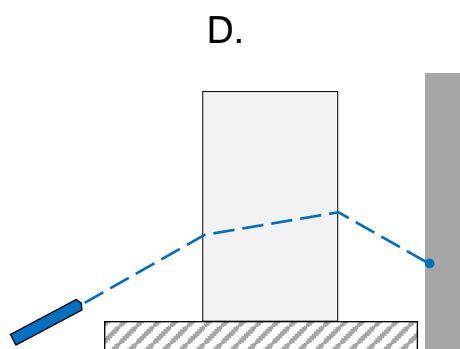
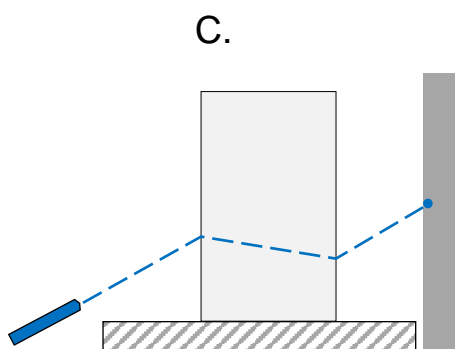
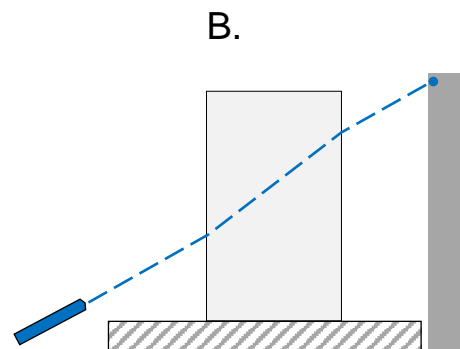
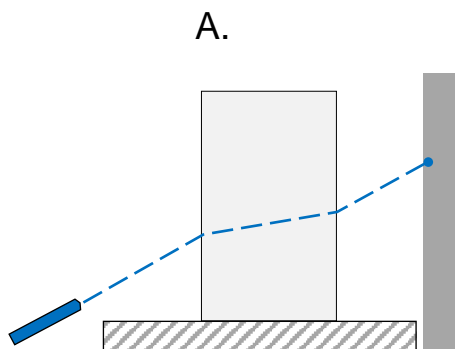
Adam postawił na stole szklany klocek i skierował na niego promień światła z lasera. Zobacz rysunek poniżej.

Adam zaobserwował plamkę, jaka powstała na ścianie po przejściu promienia przez szklany klocek.

Który rysunek prawidłowo przedstawia bieg promienia od lasera do ściany?

Otocz kółkiem jedną dobrą odpowiedź: A, B, C albo D.

Zadanie 15. (2 pkt)

Wymień trzy rodzaje fal elektromagnetycznych. Podaj po jednym przykładzie występowania każdego rodzaju fali (np. źródło tej fali albo jej zastosowanie).

Zapisz odpowiedzi w wykropkowanych miejscach.

1. Rodzaj fali elektromagnetycznej:

.....

Występowanie/zastosowanie tej fali elektromagnetycznej:

.....

.....

2. Rodzaj fali elektromagnetycznej:

.....

Występowanie/zastosowanie tej fali elektromagnetycznej:

.....

.....

3. Rodzaj fali elektromagnetycznej:

.....

Występowanie/zastosowanie tej fali elektromagnetycznej:

.....

.....

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

